

KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 21 oktober 1996 door de Minister van Sociale Zaken verzocht haar, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot toewijzing van de toename van de repartitiereserves gedurende het jaar 1995 aan het globaal financieel beheer in uitvoering van artikel 9, tweede lid van de wet van 26 juli 1996 tot modernisering van de sociale zekerheid", heeft op 28 oktober 1996 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre des Affaires sociales, le 21 octobre 1996, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté royal "portant affectation de l'accroissement des réserves de répartition durant l'année 1995 à la gestion financière globale pris en exécution de l'article 9, alinéa 2 de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale", a donné le 28 octobre 1996 l'avis suivant :

Volgens artikel 84, eerste lid, 2º, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1996, moeten in de adviesaanvraag de redenen worden aangegeven tot staving van het spoedeisend karakter ervan.

In haar adviesaanvraag van 24 oktober 1996 (1) motiveert de Minister van Sociale Zaken het spoedeisend karakter van de aanvraag als volgt :

"Deze hoogdringendheid wordt gemotiveerd door het feit dat het financieel tekort van het globaal financieel beheer onverwijld dient weggewerkt te worden".

*

* *

Dezelfde motivering komt ook voor in de aanhef van het ontwerp, zij het dat in het derde lid ervan wordt verwezen naar artikel 3, § 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, welke bepaling het met bijzondere redenen te omkleden geval van hoogdringendheid beoogt waarin het advies van de afdeling wetgeving van de Raad van State niet wordt ingewonnen. Ook uit de bewoordingen van het verslag aan de Koning valt af te leiden dat het aanvankelijk in de bedoeling van de Regering lag om van artikel 3, § 1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State toepassing te maken.

(1) De adviesaanvraag van 24 oktober 1996 vervangt die van 21 oktober 1996, waarin geen motivering van de spoedeisendheid werd vermeld.

Nu echter het ontwerp-besluit voor advies is voorgelegd aan de afdeling wetgeving van de Raad van State en toepassing wordt gemaakt van artikel 84, eerste lid, 2°, van de voornoemde gecoördineerde wetten, zal uiteraard de verwijzing naar artikel 3, § 1, van dezelfde wetten, moeten worden geschrapt in zowel de aanhef, als in het verslag aan de Koning.

Teneinde er daarenboven op een meer expliciete wijze van te doen blijken dat, met toepassing van artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten, om het advies is verzocht "binnen een termijn van ten hoogste drie dagen", kan worden overwogen om het derde, het vierde en het vijfde lid van de aanhef te vervangen door de volgende leden :

"Gelet op de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, inzonderheid op artikel 84, eerste lid, 2°, ingevoegd bij de wet van 4 augustus 1996;

Gelet op de spoedeisendheid gemotiveerd door het feit dat ...;

Gelet op het binnen een termijn van drie dagen gegeven advies van de Raad van State;".

*

* *

.../...

Ingeval toepassing wordt gemaakt van het bepaalde in artikel 84, eerste lid, 2°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, moet de ingeroepen spoedeisendheid op relevante motieven worden gesteund, welke motieven daarenboven voldoende precies in de aanhef van het besluit in ontwerp tot uitdrukking moeten worden gebracht. De verplichting om de motivering in de aanhef op te nemen houdt immers in dat die motivering naderhand op haar deugdelijkheid zal kunnen worden getoetst door zowel de Raad van State, afdeling administratie, als de justitiële rechter.

Wanneer, zoals in het voorliggend ontwerp, de motivering van de spoedeisendheid er evenwel louter in bestaat op algemene wijze te refereren aan de noodzaak om onverwijld het financieel tekort van het globaal financieel beheer weg te werken, zou kunnen worden betwijfeld of die motivering eventueel een rechterlijke toetsing zal kunnen doorstaan.

*

* *

Met toepassing van het bepaalde in artikel 84, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, gewijzigd bij de wet van 4 augustus 1996, heeft de afdeling wetgeving zich beperkt tot "het onderzoek van de rechtsgrond, van de bevoegdheid van de steller van de handeling, alsmede van de vraag of aan de voorgeschreven vormvereisten is voldaan".

.../...

Dat onderzoek noopt niet tot het maken van bijzondere opmerkingen. Wel dient, overeenkomstig het bepaalde in artikel 22 van het koninklijk besluit van 16 november 1994 betreffende de administratieve en begrotingscontrole, in de aanhef te worden verwezen naar het advies van de Inspectie van Financiën. Daartoe volstaat het aan de aanhef een nieuw derde lid toe te voegen, luidend als volgt : "Gelet op het advies van de Inspectie van Financiën, gegeven op 13 september 1996;".

Conformément à l'article 84, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, inséré par la loi du 4 août 1996, la demande d'avis doit indiquer les motifs qui en justifient le caractère urgent.

Dans sa demande d'avis du 24 octobre 1996 (1), le Ministre des Affaires sociales justifie le caractère urgent en ces termes :

"Deze hoogdringendheid wordt gemotiveerd door het feit dat het financieel tekort van het globaal financieel beheer onverwijld dient weggewerkt te worden".

*

* *

La même motivation figure également dans le préambule du projet, fût-ce que celui se réfère, en son troisième alinéa, à l'article 3, § 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, disposition qui vise les cas d'urgence spécialement motivés dans lesquels l'avis de la section de législation du Conseil d'Etat n'est pas recueilli. Il se déduit également des termes du rapport au Roi que l'intention initiale du Gouvernement était d'appliquer l'article 3, § 1er, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat.

(1) La demande d'avis du 24 octobre 1996 remplace celle du 21 octobre 1996 qui ne mentionnait pas de motivation de l'urgence.

Dès lors, toutefois, que le projet d'arrêté est soumis à la section de législation du Conseil d'Etat et qu'il est fait application de l'article 84, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées précitées, il y aura lieu, à l'évidence, de supprimer la référence à l'article 3, § 1er, des mêmes lois tant dans le préambule que dans le rapport au Roi.

Afin, de surcroît, de faire ressortir d'une manière plus explicite que l'avis a été demandé, en application de l'article 84, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées, "dans un délai ne dépassant pas trois jours", il peut être envisagé de remplacer les troisième, quatrième et cinquième alinéas du préambule par les alinéas suivants :

"Vu les lois sur le Conseil d'Etat, coordonnées le 12 janvier 1973, notamment l'article 84, alinéa 1er, 2°, inséré par la loi du 4 août 1996;

Vu l'urgence motivée par le fait que ...;

Vu l'avis du Conseil d'Etat donné dans un délai de trois jours;".

*

* *

Dans l'hypothèse où il est fait application de l'article 84, alinéa 1er, 2°, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, l'urgence invoquée doit être fondée par des motifs pertinents qui doivent, en outre, être exprimés avec suffisamment de précision dans le préambule de l'arrêté en

.../...

projet. L'obligation d'inscrire cette motivation dans le préambule, emporte en effet que l'adéquation de cette motivation pourra être vérifiée ultérieurement, tant par le Conseil d'Etat, section d'administration, que par les juridictions ordinaires.

Lorsque, comme dans le présent projet, la motivation de l'urgence consiste toutefois à faire simplement référence, d'une manière générale, à la nécessité de redresser sans délai le déficit financier de la gestion financière globale, il est permis de douter que cette motivation puisse éventuellement soutenir un contrôle judiciaire.

*

* *

En application de l'article 84, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, modifié par la loi du 4 août 1996, la section de législation s'est limitée "à l'examen du fondement juridique, de la compétence de l'auteur de l'acte ainsi que de l'accomplissement des formalités prescrites".

Cet examen ne requiert pas la formulation d'observations particulières. Il y a lieu, cependant, conformément à l'article 22 de l'arrêté royal du 16 novembre 1994 relatif au contrôle administratif et budgétaire, de faire référence dans le préambule à l'avis de l'Inspection des Finances. A cet effet, il suffit d'ajouter au préambule un troisième alinéa, nouveau, rédigé comme suit : "Vu l'avis de l'Inspection des Finances, donné le 13 septembre 1996;".

De kamer was samengesteld uit

La chambre était composée de

de Heren : J. DE BRABANDERE,
Messieurs :

kamervoorzitter,
président de chambre,

M. VAN DAMME,
D. ALBRECHT,

staatsraden,
conseillers d'Etat,

Mevrouw : A. BECKERS,
Madame :

griffier,
greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. M. VAN DAMME.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. M. VAN DAMME.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. VAN VAERENBERGH, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door Mevr. M.-C. CEULE, eerste referendaris.

Le rapport a été présenté par M. W. VAN VAERENBERGH, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par Mme M.-C. CEULE, premier référendaire.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

A. BECKERS.

J. DE BRABANDERE.